

Naš Dom

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **eno kruno** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h. dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Avstrijski ministri.

Pod sedanjimi ministri dobijo avstrijski narodi novo volilno pravico. Vsak moški državljani, ki je 24 let star, bo smel voliti poslanca za državni zbor. Ne gleda se ne na bogastvo ne na uboštvo, ne na učenost ne na priprostost, vsakdo brez razlike stanu in izobrazbe je poklican voliti. Volitve bodo v teku enega meseca razpisane ter se bodo vršile koncem meseca maja. Krščanski slovenski volilci, bodite pripravljeni, takrat bo treba v boj proti nemškutarskim ter slovenskim liberalcem in proti socialdemokratom. Če smo edini, bo zmaga na naši slovenski krščanski strani.

Ministrski predsednik baron Bek je potomec češke uradniške rodovine. Mož je zelo nadarjen, resnega značaja in globokega verskega prepričanja. Govori tudi češki in nekoliko slovenski. Njegova mati biva v Plevni pri Žalcu. Sin jo mnogo-krat obišče. V Savinjski dolini je baron Bek znana ter priljubljena oseba.

Minister za notranje zadeve baron Binert še je mlad človek ter je le bolj prednja straža ministrskega predsednika Beka. Ne pokvari mu nič, in to je dovolj. Bek si ga hoče ohraniti v ministrstvu.

Minister za uk in bogočastje je dr. Marhet. Star liberalce, in ker je tudi poslanec, bil je prej ud liberalne stranke v državnem zboru. Zraven še je seveda strasten Nemec. V Avstriji se višji krogi trdovratno branijo, da bi vzeli za naučnega ministra kakega Slovana ali katoliškega moža. Zato pa tudi Avstrija razpada.

Pravosodni minister je dr. Franc Klein. Ni poslanec, ampak je bil vedno le uradnik. Kot pravoslovec je visoko izobražen ter sloviti. Sicer pa je Nemec, in četudi ne strasten, vendar se vedno uda nemškim zahtevam.

Poljedelski minister je grof Auersperg. Star uradnik, liberalnega mišljenja, ki se mnogo ne briga za poljedelske zadeve. Vendar si tudi ne upa nasprotovati kmečkim željam in posebno vstrajno brani kmečke zahteve glede živine.

Finančni minister je vitez Korytovsky. On je Poljak ter slovi kot jeden najboljših izvedencev v državno-gospodarskih zadevah. V državnem zboru s Poljaki občuje izključno poljski.

Trgovinski minister je dr. Fořt. Ta je Čeh od pet do glave ter kaže to tudi, kadar nemški govori. Koj spoznaš Čeha iz te nemščine. Toda kmalu bo prišel čas v Avstriji, ko se bodo Nemci učili slovanskih jezikov in ne narobe.

Železnični minister je pl. Deršata. Rojen iz Gradea, seveda Nemec, a je slovanskega rodu, njegov oče je bil dalmatinski Hrvat. To se mu pozna tudi še pri nadarjenosti, ker je v državnem zboru jeden izmed najbolj pametnih Nemcev.

Domobranski minister je bil skraja pod ministrskim predsednikom Šenajh, a med tem je že postal skupni vojni minister. Na njegovo mesto je prišel Lačer.

Minister za češke zadeve je dr. Pacak. Seveda navdušen Slovan.

Minister za poljske zadeve je dr. Dzierżicki. Pameten mož, visoko spoštovan ter dober Slovan.

Minister za nemške zadeve je Prade. Zvit človek, nestrpen Nemec, sicer pa ni mnogo na njem.

To ministrstvo nam je dalo novo volilno pravico. Ker je po večini nemško, zato tudi Slovenci nismo dobili, kar nam gre. A kar smo dobili, hočemo obdržati. Na delo, krščansko-slovenski volilci!

Naš list bo bržkone že v prihodnji številki začel objavljati navodilo za prihodnje volitve. Opozarjamo svoje somišljenike, da že zdaj začnejo misliti, kako bodo v svojem kraju najbolj uspešno začeli agitirati za prihodnje volitve. Narediti bo treba načrt, in po tem načrtu dosledno in pogumno na delo do zmage.

Mladenci! Mladenke! Vaše moči so najsilnejše, porabite jih in dajte jih v službo svojemu katoliškemu slovenskemu narodu, iz katerega ste izšli. Neustrašeno v boj za vzore, ki plamte v vaših srcih.

Kjer je mladina, tam je zmaga!

Henrik Prade.

Baron Bek.

pl. Deršata.

Vitez Korytovsky.

Dr. Marhet.

Dr. Fořt.

Grof Auersperg.

Grof Dzierżicki.

Baron Binert.

FZM. Šenajh.

Dr. Klein.

Dr. Fr. Pacak.

Čigave so šole?

To vprašanje je rešil v zadnjem „Štajercu“ nekdo, ki se je podpisal „zaveden kmet“ tako le: „Šola smo si kmetje postavili za poučevanje otrok, in za njeno vzdrževanje mora kmet poseči globoko v žep: zato pa kmet ne sme nikdar stopiti v šolo!“

Toda detopisna modrost je napadla tega „zavednega kmeta“, ko je vzel v roke pero, da poroča, kako je neki krajni šolski svet prepovedal slovensko gledališko igro v šolskem poslopju.

Dobro bo, da si enkrat malo natančneje ogledamo to stvar ter prevdarimo, čemu so naše šolske palače in čigave! Skoro neznosna bremena se nalagajo zadnja leta šolskim občinam, ki morajo zidati velike šolske palače; marsikateri okrajni glavar si hoče priboriti čast in priznanje, da je pospeševal šolstvo in zidal nove šole, in zato se mora postaviti nova šola, in naj stoji pozneje tudi napol prazna.

Mi nismo zoper razvoj šolstva, nasprotno pa smo bili doslej že čisto raveni tega, da so Štajerčijanci zavzemali proti šoli neko zelo čudno stališče, ker so se za njo zavzemali le takrat in tam, kjer so zahtevali — zveličavni pouk v blaženi nemščini! Da bi bili kdaj zahtevali tudi, naj se pouk v ljudskih šolah primerno našim kmečkim otrokom spremeni, da bi se деца kaj več naučila o gospodarstvu oziroma deklice o gospodinjstvu, o tem še nismo slišali nikoli.

Mi ne samo ne nasprotujemo šoli, ampak od nje še prav veliko zahtevamo. Ako ubogi kmet mora tako globoko segati v svoj žep za šole, potem sme tudi terjati, da mu šola deco vzgaja v dobrem krščanskem duhu, potem mora tudi terjati, da šola daje mladini pouk, ki ji bo pozneje res koristil, da se torej vedno ozira zlasti na potrebo kmečkega stanu, ne pa da bi iz šole prihajali paglavci, ki ne znajo drugega, nego pretepati se in napadati mirne ljudi ter jim v „mili“ nemščini vpiti na ušesa: gutentok, hajl itd.

Znano je, kako se mladina rada šoli odtuji, kakor hitro prestopi šolska leta; niti pogledati ne mara več šole in učitelja, ako nima doma posebno dobrih vzgojiteljev. Zato so začeli modri učitelji in vzgojitelji vseh narodov resno premišljevati, kako bi ohranili vez med šolo in odraslo mladino; požrtvovalni učitelji in mladinoljubi zbirajo mladino v nadaljevalnih šolah, t. j. ob nedeljah se mladina zopet zbira ter dobiva praktičen pouk in se ji podaja širja izobrazba. Dandanes pa so temu delu prišla na pomoč naša izobraževalna društva, ki so dosegla že velikanske uspehe. Žal, da se velik del našega učiteljstva odteguje delovanju v teh prekornih društvih, kajti to kaže, da tudi najbolj poklicani še niso povsem prešinjani od zmisla za pravo ljudsko izobrazbo.

In ravno za ljudsko izobrazbo stoje vendar naše šole! Ali imajo kak drug namen?

Naša društva prirejajo poučna predavanja, da ljudstvu in zlasti mladini bistrijo glave; prirejajo poučne pogovore in gledališke predstave. Toda res, ravno gledališke predstave niso za šolo, uči modri „zavedni kmet“ oziroma „Štajerc“. Poglejmo! Najbolj omikani narod starega veka, grški narod, je imel svoje gledališke predstave kot najvišjo vzgojevalno šolo. In vsi najbolj napredni in izomikani narodi skrbijo za svoja velika gledališča enako kot za svoje šole, ker so prepričani, kolikega pomena za življenje narodovo so dobre gledališke predstave. Seveda ne velja to o zakotnih malomestnih gledališčih, kakor so pri nas v Ptuj in drugod, kjer se predstavljajo večidel ničvredne in celo pohujšljive igre, ki kvarijo dušo in srce ljudstva, zlasti mladine.

Naša krščanska društva pa predstavljajo le dobre, blažilne in res vzgojevalne igre ter z njimi izpopolnjujejo svoje drugo izobraževalno delo. Seveda si po deželi ne moremo postaviti posebnih velikih dvoran za predavanja in predstave, kakor bogati meščani; saj še svoje šole postavi narod le z velikim trudom!

Zato pa kliče že gola pamet: pojdemo v šolo! V istih prostorih, kjer se začnejo bistriti glavice male dečice, naj se bistri um in se blaži srce mladine in ljudstva še dalje naprej. Zato stoje ta lepa poslopja! Krajni šolski sveti imajo oblast čez šolo in njeno porabo; ako pa torej krajni šolski svet prepove v šoli take prireditve, ki merijo le v blagor ljudstva, se pregreši nad svojo nalogo ter dela krivico ukaželjni mladini in po izobrazbi hrepenečemu kmeč-

kemu ljudstvu, ki je s tolikimi žrtvami postavilo svojo šolo! On brani vstop v šolo kmečkemu ljudstvu, ki jo je postavilo! Mi pa kličemo: Šola je za ljudstvo!

Nadvojvoda in pevka.

Vsi se še spominjamo, kak mučen utis je naredilo, ko se je razglasilo, da se je nadvojvoda Leopold Salvator odpovedal vsem častem in pravicam svojega visokega rodu, si izvolil ime Leopold Wölfling potem pa s svojo ljubico Adamovič odšel v Švico, da tamkaj uživa žnjo srečo. Ni se poročil žnjo cerkveno. Za to pa tudi ni bila sreča trajna. Komaj par let in že sta se naveličala drug drugega in sedaj poročajo listi, da sta se že ločila in ne živita več skupaj. Ljubezen ne loči med stanovi, pravijo; dobro, za to tudi nihče ni vrgel kamna, da si je nadvojvoda izbral pevko za svojo tovarišico. A tudi ljubezen se mora ozirati na božje zakone ter se jim ukloniti, sicer ni blagoslova in sreče. To vidimo tudi v tem slučaju! Prinašamo sliko teh dveh oseb, o katerih se zadnji čas toliko govori in piše. Leopold Wölfling baje ne mara več za Adamovičko, ker noče jesti mesenih jedi, ker se ne oblači pošteno, skratka ker je začela čudno „naravno“ življenje.

Ob novem letu.

Jaka: Ali ti še vedno pošiljajo „Narodni list“?

Tona: Še vedno ga dobivam, a ga vedno vrnem, ne da bi ovitek z naslovom načel.

Jaka: Zakaj pa nikakor ne maraš zanj?

Tona: Ker ima ta mačak če dalje ostrejša kremplje. Kako praska! Pravi, da se papež punta; da se bo morala kat. cerkev ukloniti.

Jaka: In vendar trdi, da so pri listu dobri verniki, če še ne boljši, kakor pri „Slov. Gospodarju.“

Tona: Volk je v ovčji obleki.

Jaka: Ta se hvali, koliko ima prijateljev.

Tona: So pač liberalci kranjske sorte ali pa njihovi pristaši krotki slepci.

Jaka: Pa bogati morajo biti oni, koji list izdajajo, ker ga pošiljajo brez naročnine. Gotovo ga pošiljajo zastoj.

Tona: Ljudje se bodo kesali, ker lista ne vračajo. O svojem času še bodo plačevali razun naročnine stroške za izterjevanje.

Jaka: Kako pa mora list nazaj poslati, da bi ga potem več ne pošiljali?

Tona: Naslov mora prečrtati in zapisati: „Nazaj! Se ne sprejme“ in se podpiše.

In če spet pride, spet tako.

Naša organizacija.

Slav. kršč. socialna zveza za Štajersko ima vsaki četrtak ob 5. pop. odborovo sejo v uredništvu „Sl. Gosp.“, na kar se opozarjajo zunanji odborniki. V zadnji seji se je določil govornik za ustanovni shod izobraževalnega društva v Vurbergu; k občenemu zboru v Studencih se odposlje odposlanec Zveze, da spregovori spodbudne besede. Na znanje se je vzel dekanijaki odbor za Dravsko polje. Odbori se opravilnik za potovalne knjižnice, ki se ustanovijo na narodno-nevarnih krajih. — Slovenska krščansko-socialna zveza za Štajersko šteje sedaj 48 društev pod svojimi okrilji. — Dekanijaki odbori so naprošeni, da skrbijo za poučno

delovanje v društvih ter da oskrbe za govornike tudi iz svojih okrajev.

Nova izobraževalna društva. Zopet smemo pozdraviti nova izobraževalna društva v naši sredini: 1.) Slov. izobraževalno društvo pri Sv. Jakobu v Slov. gor.; 2.) Izobraževalno društvo v Celju; 3.) Gospodarsko izobraževalno društvo v Varbergu pri Ptaju. — Kmala se ustanovi tudi izobraževalno društvo v Laporju. Praviša so že potrjena.

Sv. Benedikt v Sl. gor. Slučajno mi pride v roke 2. štev. „Mladostenca“. Pa kako se začudim, ko berem, da je pol lista le samo napad na Slov. gorice. Predragi bralci „Našega Doma“ od kod prihaja to sovraštvo? Vzrok je ta: Slovenske gorice so probujene, ljudstvo je na katoliško narodni strani. Posebno duhovnike napada, ker imajo spoštovanje med nami. Toda nikdar jim ne poplačamo tega, kar so oni že storili za probujno ljudstva. In ali niso oni kmečki sinovi? Poznajo dobro naše težnje. Posebno pa so listu naše mladeniške in Marijine družbe trin v peti. Predragi mladeniči! Ali ni to naša čast, če mi preživimo naša mlada leta pod zastavo Marijino? Srečen mladenič, kdor je v družbi Marijini! Tu ima tako lepo priliko da si ohrani poštena mladostna leta, in si s tem zagotovi v poznejšem življenju srečo. Zato mladeniči, kateri še niste udje Marijini, pristopite! Nikdar Vama ne bode žal, da ste sinovi Marijini. Prdragi možje in mladeniči! Najboljši list za nas je „Slov. Gosp.“ in „Naš Dom“. Oklenimo se toraj teh listov, pustimo vse druge na stran! Mi gremo naprej po naši začrtani poti. Judi Judas ni naravnost Kristusa izdal, ampak s poljubom. Tako je ravno „Mladostenec“. Oklenimo se trdno naših katoliških listov, in odločno rečemo: Mi gremo naprej, mi mladi! Priprosti mladenič.

Sv. Jurij ob Tabernu. Sneg, veter, zameti in maraz so tudi nas mlade prisilili h gorki poti. A mi si znamo tudi v tem pustem položaju pomagati. Poleti je treba pridno delati, zdaj pozimi pa pridno beremo in se izobražujemo. Dekleta se zabavajo med drugim tudi s knjigo „Na ples“. Predpusni čas je pa tudi kaj primeren zato, da se človek o plesu natanko poduči. Naši fantje se pa navdušujejo za „Sveto vojsko“ proti turku-alkoholu. Obe knjižici romate v več iztisih po župniji. Pa ne da bi se kdo mislil, da so naše deklete tako bude plesavke in naši fantje morebiti šnopsarji. O to ne! Naše deklete so preproste in tudi prepoštene, da bi hodile po gostilnah in plesiščih in naši fantje so preomikani, da bi se bratili s šnopsarji, ampak mi beremo zato, da napredujemo s časom, da se utrjujemo v dobrem, da se tem lažje varujemo nerodnosti, ki bi nam ne bile v čast, ampak v sramoto. A na čast mi nekaj damo in ponosa nama tudi ne manjka. Najboljši dokaz, da naše poštene mladenke in naši zavedni mladeniči ne zapravljajo denarja po šnopsarijah in plesiščih, je „Čebelica“ Marijinih družb. Kakor se je v svojem času poročalo, se je ta ustanovila leta 1902. A dozdaj nam še ni umrla, ampak pridno donša kronice in dozdaj jih je že nanosila čez 5000. In sicer ima 17 fantov okoli 1000 K in 37 deklet čez 4000 K, 20 jih ima svoje stotake v Vranski posojilnici, drugi še pa nosijo v poštno hranilnico in čakajo srečnega števila 100 K, da se potem preselijo tudi na Vransko. Dne 13. januarja imamo podučno predavanje v bralnem društvu. Upamo, da se ga bodo udeležili vsi zavedni mladeniči in tudi mladenke.

„Mladeniška zveza pri Veliki Nedelji“ začne redno poučevanje in zborovanje. Le tako naprej, vrli fantje!

Vransko. Tudi me vranska dekleta ne spimo. Mesечно se zbiramo v sobi izobraževalnega društva, kjer se učimo lepo živeti, se zanimati za dobro berilo in lepo petje. Tudi nam se ponuja „Štajersko“ in „Narodni list“, a me ta lista ne mara, ker vemo zakaj.

Vurberk. Pri nas se je zgodilo dne 6. t. m. nekaj takega, kar najstarejši ljudje ne pomnijo. Imeli smo — shod. In sicer se je vršil ustanovni shod novega „Gospodarskega izobraževalnega društva“. Ljudi se je neprimerno mnogo zbralo. Zborovanju je predsedoval g. Krepek. Nato je govoril odposlanec „Slov. kršč. socialne zveze za Štajersko“ g. dr. Korošec obširno o izobrazbi, g. Kokelj je nato razlagal pravila. Društvo bo začelo takoj s podučnimi predavanji in sicer se bomo najprej učili zgodovino domačega kraja, zgodovino Vurberga. Ta je jako lepa in zanimiva. Le pridite obilno k predavanjem! Društvo je pristopilo k „Slov. kršč. soc. zvezi za Štajersko“.

V odbor smo si izvolili sledeče: Predsednik: Franc Krepek, posestnik; podpredsednik: Anton Preložnik, župan; blagajnik: Jakob Felicjan, mladenič; tajnik: Alojzij Kokelj, Treza Mesarec, Andrej Jakopec, Anton Tarnašek, knjižničar, odborniki.

Društveni govornik. Že v dosedanjih letnikih je objavil „Duhovni Pastir“ več časa primernih priložnostnih govorov, odslej bo pa imel posebno prilogo z naslovom „Društveni govornik“. Namen „Društvenemu govorniku“ je, pospeševati delovanje v naših izobraževalnih, strokovnih in mladeniških društvih. Zato bo prinašal časa primerne govore, ali pa bogate osnove socialno-vzgojevalne, poučne, deloma tudi strokovne vsebine za razna predavanja po naših društvih. V „Društvenem govorniku“ bo redno objavljali svoje govore tudi prof. dr. J. Ev. Krek. — „Duhovni Pastir“ s prilogo „Društveni govornik“ stane na leto 8 kron. Naročila sprejema „Katoliška bukvarna v Ljubljani“.

Društveni koledarček za leto 1907. Priredil Luka Smolnikar. Izdala in založila „Slovenska krščansko-socialna zveza“. Cena 1 K. V posebnem listu in prikupni obliki stopa letošnji koledarček na dan. Pa tudi vsebina je skrbno izbrana. Poleg dr. Krekovih navodil za društvene odbore ima koledarček 24 sporedov za socialne kurze na kmetih in med delavci; štiri tudi za dekleta, vsak spored obsega osem do deset predavanj. Brez dvoma bo to društvenim voditeljem všeč. O telovadbi je priložil praktičen članek gospod Podlesnik. Poleg kronike „S. K. S. Z.“ in poleg vrlo zanimivih poročil o 155 zvezinih društvih je pa v letošnjem koledarčku izviren, izredno podučen, poljuben navod za gospodarsko knjigovodstvo, ki se ga lahko oprime vsak mladenič, vsako dekle. Zgledi se pojasnjuje, kako naj se zapisujejo posamezne postavke in v koledarčku samem je nekaj pol že prirejenega zapisnika, da ima lahko vsak kar notri svoj blagajniški dnevnik in glavno knjigo. Izlepa že nismo bili kake stvari tako veseli, kakor tega spisa izpod peresa neutrudnega strokovnjaka Ivana Podlesnika. Bodi mu na tem mestu izrečena zahvala zanj. Že danes pa priporočamo, naj ne bo društva, kjer se ne bi čim najprej v posebnem predavanju razložilo, kako naj se izvršuje ta knjigovodski načrt. Člani zvezinih društev naj sežejo po koledarčku; vsak, kdor se zanima za društveno življenje, se bo iz njega lahko mnogo naučil. Prepričani smo, da ga bo vsak s takim zadovoljstvom prečital, kakor smo ga mi, in priznal, da njegova vsebina obsega dnevni red dolgih bodočih let našega izobraževalnega dela.

Domače novice.

Naš list bo odslej redno prinašal slike. Danes je začel. Pričakujemo, da bo ta sprememba v našem listu našla vsepovsodi odobravanje. Ker pa nas slike stanejo zelo mnogo, za to bomo lahko izhajali le tedaj, če se še zopet pomnoži število naših naročnikov. Stabi ljudje strastno agitirajo za slabe liste, zakaj se ne bi tudi dobri ljudje enkrat pošteno potegali za dobre liste. Vsak naročnik še nama naj skuša vsaj enega naročnika pridobiti!

„Südmarka“ na delu. Od Sv. Ilija v Slov. goricah se nam piše: „Südmarka“ je spet ngrabila eno tukajšnjo kmetijo. Gospa Pruč na Stari Gori je prodala pred teden svoje veleposestvo „Sülmarki“ za 26.000 K. Glas g. Pruč je bil pri zadnjih občinskih volitvah odločen za nas Slovence. A sedaj pa kupuje „Sülmarka“ ta posestva. In tako bo šlo naprej. „Südmarka“ ima sedaj načrt osredotočiti svoje grabežljivo delo v šentiljski župniji. Na ta način se nasprotnikom sčasoma res utegne posrečiti, kar tako pohlepno žele: potom nakupovanja slovenskih posestev pognati domačine Slovence z domače grude. . . . Tekom nekaj let je „Sülmarka“ samo v naši župniji pokupila šest večjih posestev in sicer: Irglovo zraven žel. postaje (sedaj g. Kondela), Zelnikovo (Bodhaszdt) posestvo, kjer stoji kobača „Südmarkhof“, Krammhof, Popmajerjevo in Pručvo. Kakor se govori, pogaja se „Sülmarka“ še z nekaterimi tukajšnjimi veleposestniki zaradi nakupa. Pomoči ni od nikoder!

Trbevlje. Katoliško delavsko društvo je praznovalo dne 2. m. m. svojo desetletnico. Natlačeno polni so bili prostori, ker se je v ta namen priredil poučno zabavni večer: petje, deklamacija, igra „Mlinar in njegova hči“, ki je zlasti lepo uspela v posebno čast mlademu režiserju Županu, in govor dr. Kreka. Ni še umrla krščanska zavest med trboveljskim delavstvom.

Fram. Tudi mi se gibljemo. Naši mladeniči in dekleta se prav marljivo udeležujejo mesečnih shodov. Pred kratkim je pristopilo 7 fantov in 17 deklet na novo v „Marjino družbo“. Le tako nevstrašeno naprej! Zdaj ob nastopu novega leta naročimo si dobrih časnikov, posebno „Naš Dom“, ki je najcenejši slovenski list.

Šalovec pri Središču. Čujte, poštni pot bode v tem novem letu vsaki dan prilomastil s torbo k nam. Bode li imel vsaki dan kaj nositi? To je vprašanje! Ali kako ga rešiti? Rešimo ga lahko sami. Vsaka hiša v vasici si naj naroči kako koristno dobro berilo. Nekaj imamo sicer že takih, ki težko čakajo dneva, ko dobijo berilo, a teh je komaj ena četrtina. Vsi ostali so še mrtvi, vsi še dremljejo. Mnogo jih je, ki sploh ne berejo ničesar, izgovarjajo se, da jim časa manjka. Časa se dobi dovolj, kateri le hoče, ga najde, tudi za berilo; posebno sedaj po zimi, ko se radi držimo v topli sobi, je kaj prijeten večer, kjer se bere kaj lepega, kaj podučljivega. Samo začeti je treba in privadimo se vsemu. Sedaj, ko živimo v takih burnih časih, ko hočejo naši nasprotniki nas pogrezniti v blato, je dobro, da bere tudi kmečki stan veliko, da pride do spoznanja, kaj je in kako mesto zavzema. Kajti od kmečkega stanu so odvisni vsi drugi stanovi. Naučimo se tudi, kako zboljšati svoje posestvo, da ve ceniti vse svoje blago, tako da ga ne goljufa lahko vsak prekupec, katerih je sedaj polno po svetu. Spoznati moramo, da nam je Bog dal poleg žuljavih rok in trudnih nog tudi razum, ki je velike vrednosti za nas. Uvideti moramo, da je prislovica nepopolna, ki pravi:

Najlepši grb tega sveta,

Sta plug in motika sred polja.

Šardinje pri Ormožu. Knam še vedno pošiljajo iz Ptujca nekaj „Stajercev“. Če se ne motim, jih je osem. Žalibog, da imamo v naši občini sedem takih mož, ki vživajo ta strup. — Prenovili bodo kapelo na Runči, da se bo lahko v njej služila sveta maša vsaj po letu. To bode dobro za šolarje.

Dobje pri Planini. Ker me dopisnik iz Dobja pri Planini že več let prav nesramno napada v „Stajercu“ in „Slov. Narodu“ in mi tam očita in podtika sramotivna dejanja, katerih nisem nikdar storil, ter vedno namigava, da še bo več razkril, pozivljam ga javno, naj slobodno vse pove, kar še ve o meni! Zahtevam pa od njega, naj bo tako možat, da se podpiše in mi da priliko se braniti. Dokler pa tega ne stori, ga imenujem škodoželjnega obrekovalca in budobnega lažnjivca. Jernej Vurkele, župnik.

Muta. To, kar bodete, gospod urednik, brali v teh vsticah, mi je že šlo dolgo po glavi in tudi na papirju stoji že dolgo, samo na lepo prepisati se nisem do zdaj še upal in Vam poslati; čegar roke so namreč privajene zgolj težkemu delu, tega obide strah, kadar se loti pisarije; ker naj še tako zvesto in počasi mala črke, nazadnje so le same pokveke, katere bi najrajši takoj ugonobil. Potem pa je še ta križ z menoj, da moram svoje slovenske misli pisati z voglatimi nemškimi pismenkami, tako da bodete, ako hočete to porabiti, kar Vam pišem, morali še celo reč prepisati na slovenske črke. Tukaj namreč v nemški šoli že od nekdaj nič kaj radi ne pokažejo tistih latinških pismenk, s katerim pišejo vsi narodi in tudi mnogi izmed Nemcev, ker bi potem znali mi tudi slovenski brati in pisati in ker govoriti že znamo od doma, bi tako vkljub nemški šoli bili veščji slovenskega jezika v govoru in pisavi. To bi pa bilo gospodom sila neljubo; zato je le tista voglata, le v nemščini se nabajajoča pisava smela imeti veljavo, tako da se splošno podpisujemo zdaj, kakor sledi: Paternušč, Erijauc, Štatar. Kdcr bi torej mislil, da smo mi Nemci, ker se ne znamo drugače podpisati, bi se motil; še zavedni Slovenci smo vmes. Jaz ne znam slovenski pisati, pač pa sem se naučil brati tekom časa, tako, da če bom videl to svoje pismo v „Našem Domu“ natisneno, bom kmalu videl, koliko ste mi, gospod urednik, popravili ali izpustili. Po stojem stanu sem jaz livar; tukaj nas je namreč dve vrsti delavcev; kovači in livari, med tednom smo vsi enako črni. Jaz sem livar in sicer zlivam take zvone, ki nimajo keblja in so z odprano obrnjeni navzgor, t. j. kotle; pa ne kotlov za žganje, ker bi se mi zdelo pregrešno, če bi pomagal delati take kotle, ampak mi delamo le kotle za kuhinjsko porabo; kdor se z menoj dober naredi, mu pošljem novega še toplega, a seveda ne zastonj. Ako bi Vi zahtevali, bi znali mi tudi črke zlivati za vašo tiskarno; samo Vam bi

malo pomagale za „Gospodarja“, ker bi nam naš delodajalec ne dovolil, druge zlivati, kakor take, ki smo se jih v šoli učili, tiste nemške oglate. Ker Vam torej s to ponudbo ne bi mogel vstreči, hočem Vam rajši odzdat naprej več kaj pisati, ako bodete to prvo natisnili. Saj je zdaj „Gospodar“ dobil v novem letu večje letance (peruti), ako pa pride v „Naš Dom“ smo še rajši, ker nas je več naročnikov zanj.

Šišjač.

Nova Štifta pri Gornjem gradu. Novo leto se tukaj ni na nič kaj prikupljiv način začelo. Snega smo že poprej imeli več kakor dovolj, a na novega leta dan je pa od nekdaj prižvižgal močen vihar, ki je s snegom plesal, da je bilo groza. Na nekatera mesta ga je do 3 metre visoko nanosil. Iztaknil je tudi vsako špranjo, da ga nam je poslal za novoletno voščilo. Če bomo v tem letu imeli vsega tako v izobilju, kakor sedaj snega, se bode pa že dalo živeti. Sedaj ob začetku novega leta bomo morali misliti, kakšno časopisje si bomo naročili? Nič premišljevanja ampak sklep: naročimo si samo dobre časnike, v prvi vrsti „Slovenskega Gospodarja“ ali vsaj „Naš Dom“, in sicer. Vsi kakor hočejo nasprotniki s slabimi časniki in brošurami noseči svoje mladovredne namene, tako se jim moramo mi z dobrimi časniki postaviti v bran. Zato pa agitirajmo, da se razširi dobro časopisje povsod, zlasti med mladino. Mladenič, namesto da z neumnim pijančevanjem denar zapravlja in Bogu čas krade, naj bi rajši kaj pametnega čital, pa bi bil stokrat bolj na dobičku. Da bi bilo pa pošteno berilo škodljivo tudi dekletom, pa zelo dvomim. Po drugih krajih imajo lepo razvito društveno življenje, a tukaj? Kedaj bode prišel dan, ko se bomo radovali ob ustanovitvi bralnega društva? Dal Bog, da se nam ta želja kmalu izpolni, da se potem začne v našem lepem gorskem kraju novo narodno življenje, in potem se bo naša župnija tudi v narodnem oziru po pravici imenovala: „Nova Štifta“. Bog in domovina!

Koroške novice.

Koroško-slovensko delo. Naša naloga je sedaj, da vse moči posvetimo slovenskemu volilnemu okraju Borovlje-Kaplja-Dobrlavas-Pliberk. Složno in krepko delo nas more sedaj rešiti, ne pa zabavljanje in izleti v druge dežele. Za to se nič ne ustrašimo, da javno obsodimo nastop „Mirovega“ urednika g. Ekarja dne 6. t. m. v Ljubljani. Namesto da bi posvetil svoje moči agitaciji in pa istinito ljudski pisavi v „Miru“, žel je zopet dražiti v Ljubljano ter tam govoril tudi tako le: „Koroški Slovenec ni za med veselo družbo. Ubili so nas — saj veste kdo — črne vrane... Lastni brat nas je ubil... Za to udari, ker tebe tolčejo... Treba, da pridejo kakšno nedeljo v Rožno dolino Hrvatje iz Zagreba in Nemce naklestijo...“ Ōudimo se, da urednik tako neprevidno govori! Saj ima vsak lahko svoje mnenje, in tudi mi je imamo, vendar ne dražimo, ampak delajmo!

Duhovniške in cerkvene stvari. Za spovednika uršulink in slovenskega pridigarja pri sv. Duhu v Celovcu je imenovan Josip Zeichen, župnik v Črnečah; za župnijo St. Daniel pri Pliberku je prezentiran Ivan Serajnik, knezoškofov dvorni kaplan, in za župnijo Trefling Kilijan Tručnik, mestni kaplan v Beljaku. — Za predsednika novoustanovljene družbe duh. častilcev S. J. („Sodalitas“), je imenovan Andrej Wieser, kapiteljski dekan v Gospisveti in za podpredsednika Matija Randl, prošt v Dobrlivasi. Tudi „Slovensko katehetsko društvo“ je že dobilo cerkveno potrjenje.

Snežni zameti na Koroškem. Dne 28. m. m. je po Koroškem cel dopoldan prav po sibirsko medlo. Zapadlo je snega okoli dobrega pol metra samo dopoldan, popoldne je pa začel ponehavati. Vlaki so imeli radi zametov po dverno zamudo. Če bode še parkrat tako snežilo, pa ljudstvo še iz hiše ne bo moglo na prosto, ker že zdaj čez en meter snega leži po planjavah, kaj pa še po gorskih krajih. Nebo se še ni razjasnilo ter še vedno kaže, da bode še naprej snežilo. Kakor znamenja kažejo, se letos niso zmotili vremenski preroki, da bode huda zima.

S strehe padel in se ubil. Dne 24. m. m. je v Lidmanskijevih ulicah v Celovcu na neki hiši sneg kidal kleparski pomočnik Anton Kompoš. Naenkrat mu je spodrsnilo ter je padel z glavo naprej na tlak in si črepinjo prebil. Samo bolestno je še zastokal, potem je bil pa takoj mrtov. Nesreče je bil tudi deloma sam kriv, ker se ni hotel poslužiti vrvi,

katera se je na strehi nahajala. Ponesrečenec je zapustil tri neprestrbljene otroke.

Živina se zadušila. Dne 24. m. m. je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Knafla v Podgorju. Pri tem so se pa vsled gostega dima tudi zadušili v hlevu ena kobilica, tri krave, ena koza in dve telici. Škoda je precejšnja. Pač žalostni prazniki za gospodarja.

Kratek odgovor na kratek brzojav. Matija Č. je imel v Celovcu sina Antona v sedmi latinski šoli. Antonu je zmanjkalo denarja, a vendar si je toliko izposodil, da je poslal očetu telegram: „Denarja! Vaš Anton“. Še istega dne je dobil odgovor, tudi brzojav: „Korobač! Tvoj oče“.

Občuten mraz. Komaj je dobro sneg ponehal poletavati, je pa že mraz pritisnil z vso ostroščjo. Na Silvestrov dan je bilo na Koroškem 18 stopinj mraza, na novega leta dan je pa toplemer že kazal 20 stopinj. Uboge živali in ptiči na prostem. Novo leto je bilo v prirodi kakor izmrto. Vsak je v skrbeh pričakoval, kaj da bode drugi dan. K reči je pa 2. t. m. mraz odjenjal ter je toplemer padel na 15 stopinj. Upanja pa še ni na milejše vreme, temveč je pričakovati še hujšega mraza. Vsled mraza na Silvestrov dan bi neki blapec pri St. Vidu na Glini, ki je steljo vozil, kmalu idoč zmrznil. Na pol zmrznjen se je zgrudil med potjo, ker ni mogel več ude pregibati. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico usmiljenih bratov v St. Vidu. Da bi le kmalu letošnje zime konec bilo.

Nevaren gost. Znani junak z revolverjem Hochl, kateri je nedavno streljal na benediktinskem vrtu v Celovcu v tajnika kat. delavskega društva, se je na novega leta dan sprl v neki gostilni s kavarnarjem Supper. Med prepriro je pa grozil kavarnarju, da bode že naredil iz njega golaš. Ker je fant surov in se je bati, da bi zopet kaj ne učinil, ga je kavarnar takoj ovadil. Čudno je pa le, da se tak človek sme prosto gibati, ker od zadnjega dogodka stvar še ni poravnana. Omenjeni je že celo svojemu očetu pretil, da ga bode ustrelil.

Zgorela je v Pečnicah pri Rožeku mlada kmetica. Spala je pri močno zakurjeni, poškodovani peči, ter se ji je vnela obleka.

Krščansko-socialno delavsko društvo v Celovcu. Predzadnjo nedeljo se je vršil v Cavznikovi gostilni v Celovcu redni mesečni shod slovenskega krščansko-socialnega delavskega društva v Celovcu. Udeležba je bila povoljna, vendar so naša zborovanja tudi dosti obilnejše obiskana bila. Počastil nas je kot gost gospod prošt Einspieler iz Tinj. Gospod Smodej je naslikal sedanje razmere na Francoskem in njihove zgodovinske vzroke. Tem izvajanjem je gospod Ehrlich nekaj črtic glede pariških razmer dodal, katere pozna iz lastne izkušnje. Vrlo zanimivo je predaval nadarjeni gospod Tavčar, strojar, neko „osoljeno“ pesem iz „Drobtinice“, katere je žela splošno odobravanje. Tudi pelo se je na vrh in tamburalo. Ob vsaki taki prireditvi se kaže resni in dostojni značaj naših društvenih udov.

Pri občinskih volitvah v Grebinjah so zmagali v drugem in tretjem razredu Slovenci, v prvem pa Vsenemci. Pri zadnjih občinskih volitvah so grozili Vsenemci, da bodo pri prihodnjih volitvah klerikalci z župnikom vred izpodrinjeni. Zgodilo se je pa zdaj ravno narobe.

Pri občinskih volitvah v Rožu so zmagali v prvem vol. razredu nemški nacionalci, v drugem so ostali z enim glasom v manjšini, med tem ko so v tretjem razredu s 106 glasovi proti 78 glasov nemških nacionalcev zmagali. Slovenci se bodo pritožili, ker so Nemci delali s krivico, posebno v drugem razredu.

St. Peter pri Velikeven. Dne 20. t. m. vršila se je pri nas občinske volitve. Šele pred tremi leti smo prvokrat iztrgali našo občino iz rok nemško-liberalcev, zmagala je takrat naša slovenska stranka v tretjem in drugem razredu. Tekom zadnjih treh let se je pa naša stvar vsled vzornega poslovanja našega vrlega župana Klemenca tako utrdila, da se pri letošnji občinski volitvi nasprotniki volitve v tretjem in drugem razredu niti udeležiti niso upali. V prvem razredu so nasprotniki pred tremi leti zmagali še z veliko večino, ali letos je imela naša stranka pripravljenih šest, nasprotniki pa samo pet glasov. Ker pa je na do zdaj še nepojasnen način ravno tik pred volitvijo prvega razreda izginilo eno pooblastil, bodisi, da je bilo kam založeno, bodisi da jo je kdo ukradel, sta imeli obe stranki enako, namreč vsaka po pet glasov, tako da se je moralo žrebati. Žreb pa je odločil za

nasprotno stranko. Zmagali so torej v tem razredu nasprotniki samo slučajno in gotovo zadnjikrat.

Borlje. Dne 29. decembra so se pri nas vršile občinske volitve, pri katerih je naša slovensko-krščanska stranka zmagala v I. in II. volilnem razredu, in če bi ne bilo v petek padlo toliko snega, ki je zadržal mnogo naših mož, bi bila tudi v III. razredu in sicer sijajno zmagala, vključno strastni agitaciji vseh treh učiteljev, Pintarja, Samonika in Pitzlerja.

Dholica. (Občinske volitve.) Ob zelo pičli udeležbi so se izvršile 29. decembra pri nas občinske volitve. Izvoljeni so bili nemškutarji v vseh treh razredih. Naši bi bili sicer lahko zmagali, ali niso se udeležili volitve, ker bi morali v slučaju izvolitve prevzeti velikanške stroške za šolo in druge stvari, ki jih je nakopal občini na rame dosedanji nemški občinski odbor.

Ruda. Pri občinskih volitvah dne 27. decembra smo si Slovenci priborili tretji razred, prvi in drugi sta za sedaj ostala še v rokah nemškutarjev. Boj je bil hud in zato zmaga tem lepša.

Hodiše. Dne 29. decembra smo imeli občinske volitve. Zmagali smo, akoravno smo imeli na dan volitve cel meter visoko novega snega, ki je zadržal mnogo naših volilcev.

Djekše. Pri občinskih volitvah dne 27. decembra 1906 so v obeh razredih zmagali Slovenci. Nemci se niso udeležili volitve.

Mižica pri Prevaljah. Novo leto je bilo za Mižico vелеvažni dan! Z novim letom se je ustanovilo novo društvo: „Krščansko-socialno pevsko in izobraževalno društvo“, ki bo, to trdno pričakujemo, vzbudilo novo življenje v našem kraju. Mižica bo središče rudarskih delavcev. Zato hoče Mižica sčasom naprej korakati. Mižica se pa tudi zaveda, da bo kmalu važna postojanka v več ozirih. Treba je torej pripravljati tla za poznejše čase. Mižica bo središče rudarskih delavcev. Ob 3. uri se je polnila dvorana, katero je dal odlični gospod Kraut na razpolago. Na Koroškem gotovo nobeden slovenski kraj se ne more ponasati s takimi prostori kot Mižica. Tisoč ljudi ima lahko prostora v njih. Mize so bile vse zasedene in č. g. Premru, ki je bil izvoljen za predsednika shoda, je pozdravil vse navzoče ter oddal besedo govorniku iz Celovca. Ta je iz različnega stališča dokazoval korist in potrebo novega društva. Vesela prikazen za Mižico je posebno novi pevski zbor pod spretnim vodstvom neutrudljivega gospoda Jerliča. Volil se je potem odbor novega društva. Živeló novo društvo!

Dobrlavas. Naše izobraževalno društvo je priredilo svoje mesečno zborovanje na praznik sv. Trehkraljev popoldne po blagoslovu v društvenih prostorih. Na sporedu so bili govori posebno o gospodarskih stvareh in petje.

St. Rupert pri Velikeven. Krasno se je spet izvršila letos božičnica v naši narodni šoli. Po marljivem trudu častitih šolskih sester so nam otroci pokazali nad vse lepe in vesele stvari. Ljubko in giraljivo je bilo, ko so nam mali fantiči in deklice pravile kaj darujejo Jezuščku, lepa in ubrana je bila mila pesem iz krepkih dekliških grl. Na dolgo in široko bi moral opisovati, kako izborna so otroci predstavljali igro: „Roza Jelodvorska“. Oj to so bile lepe reči, ne samo za mladino, tudi za odrasle. Pač srečni stariši, ki imajo svoje otroke v St. Rupertski šoli. Vsled darov dobrotnikov je bilo s vso obleko oskrbljenih 75 otrok. Vsa čast tamburašem mladeničem iz Radiš, ki so nas izborna zabavali.

Žitaravas. Dne 27. decembra m. l. so bile pri nas občinske volitve. Takega boja, kakor je bil pri nas tokrat pač menda ni povsod. Ta dan je pokazal, da tukaj v Podjurski dolini ni prostora za nemškutarski liberalizem, ako mora tak mogočnej, kakor je naš župan, napeti vse sile, da se obdrži na županskem stolcu. Je pač lep dokaz kako prodramo. Že par tednov poprej hodil je občinski sluga od hiše do hiše pobirat pooblastila, drugi županovi ljudje pa so se kar s konji vozili po agitaciji. Če tudi so na dan volitve spravili vsakega kočarja na volišče in akoravno je imel skoraj vsak županovih blapev kako pooblastilo, zmagali so v tretjem razredu le s par glasovi večine. Radi nepravilnosti pa, ki so se godile, in radi krajšanja volilne prostosti vložili so Slovenci priziv. V drugem razredu pa so Slovenci zmagali z veliko večino. Tako so kmetje pokazali, da Miklavca ne marajo in da ga voli le tisti, kdor ga mora voliti. V prvem razredu se še letos Slovenci volitve niso udeležili. Vsi volilci pa so prepričanja, da če prej ne, gotovo v treh letih bo tudi naš župan grajščak Seifric moral dati račun od svojega hiševanja. Vsled surovosti nekaterih na dan volitve vložile

so se tri tožbe: Naša farna cerkev dobila je nov kinč namreč tri zastave, ki stanejo 650 kron. Izdelale so jih č. šolske sestre v Mariboru v popolno zadovoljnost faranov. — Še nekaj moram častitim bralcem Našega Doma prav tiho na uho povedati, pri nas se snuje izobraževalno društvo. Da, mi vstajamo.

Razne novice.

Lev na slone so imeli nedavno v mestu Cloc'nati. Najstarejši slon v ondotezni zverinjski, imenoma Bazilj, je obhajal 95 rojstni dan. Ob tej priliki je dobil boljše kosilo z raznim pecivom in slaščicami. Njegov sosed v oddelku zraven je postal vsled tega ljubosumen, in ker ni mogel z rilcem doseči peciva, odgriznil je Bazilju kos repa. Nastopilo je zastrupljenje krvi ter je bila operacija potrebna. Mestni zdravnik je spoznal, da ni druge pomoči, kakor rep odrezati, a je v svoji skromnosti brž odklonil zaslužek ter ga prepustil živino-zdravniku. Bazilju so nanosili sadja in slašice, a med kosilom so ga previdno povezali z verigami. Toda ko je živino-zdravnik nastavlil oster nož na rep, je Bazilj takoj pustil kosilo, privzdignil rilec ter začel trompetati. Ko pa je odrezano mesto zdravnik hotel izžgati z razbeljenim železom, da ustavi kri, skočil je slon pokoncu, raztrgal verige, podrl ograje ter lomstil proti mestu. Za njim so jo udrišali ostali štirje sloni. V mestu je postal nepopisen strah. Konji so se splašili. Ljudje pa bežali na vse strani. Celo trgovine so pozaprlje. Začel se je splošni lev, ki je trajal štiri ure in ki se ga je udeležilo več sto oseb.

Gospod „komisar“. V bukovinsko vas Ivankonc je prišel nedavno neki mož v službeni obleki sodnega sluga, povedal županu, da ga je poslal okrajni sodnik v Kočanu zaradi požarov, ki so se ponavljali zadnje čase. Župan je takoj naročil občinskemu redarju, naj gospoda „komisarja“ spremlja na službenem potu. In „komisar“ je potoval od hiše do hiše ter povsod zahteval „v imenu postave“, da mu pokažejo zavarovalno polico. Ker pa je le malo posestnikov bilo zavarovanih, naložil je vsakemu po 5 K globe, ki se je morala takoj plačati „v imenu postave“. Na ta način je gospod komisar obral kakih 30 hiš, nekar je odpustil milostno vaškega redarja ter šel popivat v gostilno. Upeh pa ga je napravil tako predrznega, da je v gostilni aretoval „v imenu postave“ učitelja in nekega kmeta. Med tem je zvedela policija, da nekdo strahuje celo vas ter si prišla gospoda „komisarja“ ogledat. Orožniki so spoznali v „komisarju“ nekega Moskabuka, ki ga oblasti že dolgo iščejo zaradi tatvine.

Enajst dni živ zakopan. Iz New Yorka poročajo o nastopnem slučaju, kako so nekemu rudarju rešili življenje: V Bakerfeldu v Kaliforniji so srečno rešili nekega rudarja, imenoma Hiksa, ki je 11 dni preživel v nekem zasutem rovu. Rov je bil zasut dne 11. decembra. Kakor so splošno sodili, so morali umreti vsi rudarji, ki so bili zasuti, in ko so pričeli z rešilnimi deli, so mislili, da ne najdejo nobenega več živega. Kar naenkrat je bilo pa čuti nekako podzemsko trkanje, ki se je večkrat ponovilo. Delavci so ustavili delo in poslušali, in ko se je skrivnostno trkanje zopet ponovilo, je neki delavec, ki je bil znan z rudarskimi znamenji, dal s kladvom protiznamenje. Takoj je bilo trkanje močnejše, zopet so delavci poslušali, iz znamenj so zvedeli, da je spodaj v rovu delavec Hiks še živ, da je lahko ranjen, da pa vsled lakote že skoraj umira. Po mnogih poskusih se je posrečilo, poriniti skozi nasuto zemljo železno cev, tako, da so prišli z zasutimi rudarji v neposredno zvezo. Sedaj so mogli s Hixsom govoriti in iz cevi je prihajal glas ponesrečenca, ki je prosil hrane. Skozi cev so mu vlili vode in tekočih živil in dočim so delavci neprestano po noči in po dnevu delali, da bi odstranili veliko množico zemlje, je stal gori pri cevi mož ter je Hixsu pripovedoval vsakovrstnih šaljivih stvari, da bi vzbudil njegov duh. Zapore doma so pristopali k cevi stari rudarji ter so svojemu zasutemu tovarišu smeje se pripovedovali raznih smešnic, le da bi ga ehanili pri dobri volji. Pred odprtino cevi so postavili tudi fonograf, ki je sviral vesele kresade. Zdravnik se je najbolj bal, da bi Hiks v grozni temi in v svojem groznem položaju ne umrl vsled mrzlot, preden pridejo do njega. Enajsti dan, ko je fonograf veselo sviral neki valček, so naenkrat prenehali življenski znaki. Noben glas, noben klic ni prišel več iz globočine. Konečno so delavci dospeli tako daleč, da so dobili Hiksa. Bil je skrajni čas. Rudar

je ležal nezavesten na kamenju. Skrbna postrežba je storila svoje in nade je, da rudarja obranijo pri življenju.

Zakonska pogodba.

Prevel A. J.

Vrabčevka je bila drugače čisto dobra in čedna ženska, samo tuintam je bila malo prestroga s svojim možkom, dobroarčnim Vrabčem. Vrabčevka sicer ni komandirala v hiši po načinu krutih trinogov, pač pa komandirala po svoje in tako večkrat n sila hlače v hiši. Francka — tako je bilo Vrabčevki ime — se je znala dobrikati in sladkati kakor mačica, znala je pristrčno in ljubeznivo izražati svoje želje, in Irgec, Vrabčevkin ljubi mož, je bil vedno na bolj vesel, ako je izpolnil vse želje svoje boljše polovice. Če je namreč Francka rekla: „Dragi Irgec, če bi se ti tega in tega odvadil, ti ne veš, kako rada bi te potem jaz imela“ — potem je Irgec ljubeznivo odgovoril: „Ljuba moja ženica, davno sem že hotel to storiti, pa sem vedno pozabil; dobro, da si me na to opozorila.“

Na ta način je Francka Irgecu že odpravila marsikatero nečednost in slabo navado. Irgec na primer ni več pil žganja in tudi piva in vina ne; Irgec ni šel v nobeno krčmo več; Irgec je spremenil svojo navoljo nad kokošim v ljubezen do perutnine; Irgec se je navadil sezuti svoje blatne čevlje pred vratmi i. t. d. Sčasoma že Irgec ni več vedel, česa ga njegova Francka naj še odvadi. Saj res, odvadi ga še naj jesti, potem je pa pri kraju! Irgec bi bil tudi k temu rekel: „Sem že davno hotel storiti, pa sem pozabil. Hvala ti, da si me opomnila.“ Sicer pa je Francka svojemu možu jed prav iz srca privoščila. Vendar pa je imela nekaj na svojem možu, kar je že dolgo po strani gledala — Irgečeva fajfica in tobačni mehur sta jo še bodila v oči. In ravno fajfica je bila Irgecu tako k srcu prirastla kakor ušesa k glavi.

Večkrat je Francka že v svojih besedah rahlo omenjala in cikala na drago fajfico, pa Irgec se je delal, kakor da bi njenih besed ne razumel. Vedel je, da pride fajfica kmalu na vrsto, da jo opusti, in se je že dolgo pripravljala, da bi jo rešil.

Nekega dne je bila ženica nad vse prijazna in dobra. Irgec je vedel takoj, da pripravlja napad na njegovo fajfico. In res, ne traja dolgo, ko začne Francka.

„Irgec, čudno blel si. Ali si bolan?“

„Še pač nikdar nisem bil tako zdrav, kakor ravno danes“, odgovori Irgec.

„Pa tvoja barva, Irgec, tvoja barva! ... Cele noči ne morem spati ... Vedno se bojim, da dobiš sušico.“ — Tako nadaljuje žena.

„Francka, — jaz ti n'sem hotel dozdej povedati — pa ti si tudi silno blede in rumena; to me skrbi moč in dan. Tebi manjka krvi. Davno že sem hotel iti na Goro na božjo pot, da bi mi ti ne zbolela.“ — Tako se odreže Irgec.

Žena ostopae; tako ji mož še nikdar ni ngovarjal. Čez nekaj časa začne zopet Francka:

„Glej, ljubi mož, eno prošnjo imam do tebe; te mi gotovo ne boš odbil!“

„Gotovo ne“, odgovori Irgec. „Pa tudi jaz bi imel prošnjo do tebe, in to mi moraš izpolniti.“

„Sveda jo bom, tu je moja roka!“ odvrne žena.

„Torej, če jaz izpolnim tvojo prošnjo, izpolniš ti mojo, kaj ne? vpraša mož.“

„Jaz ti prisozem na to“, zatrjuje žena.

„Zdaj pa povej svojo prošnjo?“ vpraša Irgec.

„Irgec“, se začne dobrikati žena, „hajne, da boš tako dober in mi boš dal svojo fajfico, tobačni mehur in vse, kar h kadenju spada — jaz se silno bojim, da dobiš od kadenja sušico.“

Nepričakovano hitro odgovori na to mož:

„Srečno rad, Francka; ko bi mi bila to le že prej rekla!“

„Ja ne boš več kadil, kaj ne?“

„Nikdar več“, obljubi Irgec.

„Si pač res priden možek!“ ga pohvali žena.

„Pa ti si tudi nad vse dobra žena“ se dobrika in priljubljuje Irgec. „Kaj ne, boš tudi toliko dobra in mi daš mlin in škaflo za kavo, in vse, kar k temu spada. Kava ti preveč pije kri, in bojim se vedno, da dobiš zlatanico.“

Žena postane radeča ko kuhan rak. Nekoliko se obojavlin, vendar se sramuje, da bi prelomila možu davo ob-lubo. Zato odgovori:

„Iz srca rada, Irgec!“

„In te pijes več kave?“ nadslija je mož.

„Nadler več!“ se zaveže žena.

Pogodba je torej sklenjena. Francka vzame Irgecovo f.f. in m. l. Irgec pa Franckin mlin in škaflo za kavo.

Zdaj se začnejo žalostni časi za moža in ravno tako za ženo. Mož težko pogreša svojo pipo, žena pa žaluje po svoji kavi. Čez dva dni bi že bila oba rada raztrgala pogodbo, pa nobeden ni hotel začeti. Ljubezen postajala je od dne do dne hladnejša. Čez teden dni že nista več pri-jazno govorila med seboj, čez daljša dva dni sploh nista govorila nič več. Gledala sta se kakor dva sovražna pete-lina. Minilo je štirinajst dni in takrat se sploh pogledala nista več.

Irgecu je postala cela reč preneumna. Na ta način je izgubil poleg fajfice še ženo. Izmisli si je zvijačo. Ne-kega dne sedita oba čisto tiha v kuhinji. Irgec pri tem vstane, gre v sobico in prinese vse orodje za pripravo kave, ki mu ga je izročila žena. Francka ga debelo gleda, a Irgec ne govori nobene besede, prižge ogenj na ognjišču, postavi ponvo nad ogenj in začne žgati kavo. Potem začne pripravljati mleko. Naenkrat zakriči žena:

„Kaj pa delaš?“

„Kavo kuham.“

„Za koga?“

„Za sebe. Ti je tako ne smeš piti.“

„Tudi ti ne.“

„Oho, zakaj pa ne? Meni je prepovedano samo ka-jenje.“

Obadva molčita naprej. Irgec zmelje kavo, jo skuha in kmalu natoči skledico boje kave, katero z zadovoljnostjo posreble do zadnje kapljice. Francka ježno gleda za vsako žlico, ki je izginila v Irgecovih ustih.

Čez nekaj časa vpraša Irgec:

„Ali hočeš skledico kave?“

„Bog obvari“, zdihne ženkica, „meni se kava stadi.“

Irgec pije še z večjo zadovoljnostjo kavo in luska z crikom. Francka se že komaj premaguje, ko voha dišečo kavo. Naenkrat vstane in hiti v sobo. Sboj prinese Irgecovo pipo in mehur. Nabaše si pipo, jo zažge in začne kaditi in puhati kakor kak dragonec. Zdaj prične Irgec debelo dihati kakor riba na suhem. Ves dim hoče požreti.

Čez nekaj časa spregovori Francka:

„Ali si hočeš tudi ti eno nabasati?“

„Hvala lepa“, se odreže Irgec. „Meni se hoče že že-lodec preobrniti, če samo mislim na pipo.“

Irgecu bi sicer ne bilo treba bljuvati, pač pa se je ženi slaba godila pri fajfci. Kakor bi imela krta v želodcu, tako jo je jelo trgati v njem. Naenkrat obledi in postane bela kakor stena, pipica ji pade iz ust, sama pa se zgradi od slabosti na tla. Ves prestrašen priskoči Irgec in jo vzdigne. Mož jo položi v posteljo, kjer je sopihala in hro-pela, kakor da bi bila prišla zadajana. Irgec venomer kriči:

„Francka, o uboga Francka, kaj ti je? Ali naj grem po zdravnika, ali ti naj pokličem spovednika?“

Naenkrat mu pride rešila misel. Ves iz sebe beži v kuhinjo in prinese skledico kave. — Žena je hlastno po-srkala kavo in je zahtevala čez nekaj časa še eno. Irgec ji prinese drugo in tretjo porcijo. Francka trdno zaspi. Ko se čez tri ure prebudi, še prosi za eno kavo. Ko tudi to izpije, se počuti precej dobro.

Irgec gre medtem v kuhinjo in si nabaše pipo to-baka. Misli si je, ker je žena prelomila pogodbo in pila kavo, je pač tudi njemu dovoljena pipica duhana. Ravno izkadi prvo pipo, ko pride Francka, še precej blede, v ku-hinjo. Trenutek se gledata drug drugega, nato se začneta sme-jati.

„Kaj ne, jaz sem pravi osel“, reče Irgec.

„In jaz neumna goska“, odvrne Francka.

„Ne govori o sebi tako slabo“, pravi Irgec. „Idi, pa si natoči rajši še eno skledico!“

Francka res izpije še peto kavo, Irgec pa si nabaše še drugo fajfco in puha in kadil, kakor hlapec pri vlakcu. Staro pogodbo sta med seboj razdrla in novo napravila. Po novi je morala Francka petkrat na dan piti kavo, Irgec pa si je smel nabasati pet pip tobaka, in če mu je to bilo premalo, še več. Te pogodbe sta se držala obadva in bila sta srečna in zadovoljna do smrti.

Listnica uredništva.

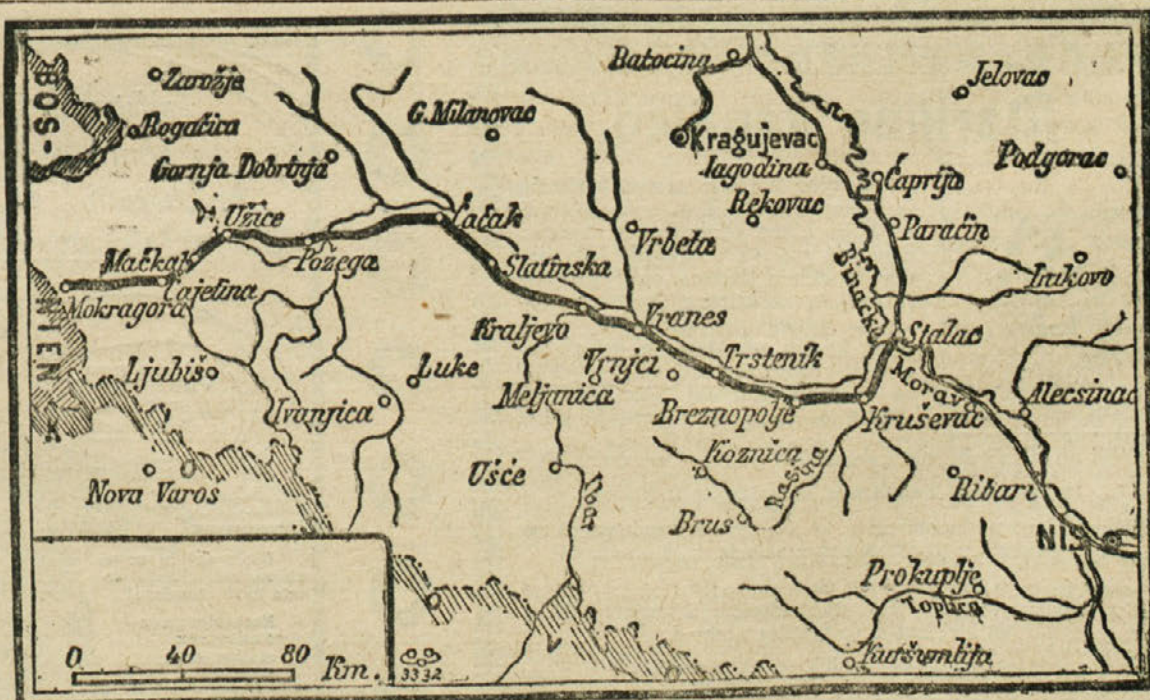
I. K. v Pliberku: Prisrčna hvala za naročnino. Prosimo, agitirajte naprej za naš list, posebno med takimi, ki dosedaj še niso nič brali ali pa nasprotno liste. Pozdrave!

Angleži na slo-vanskem jugu.

Avstrijska država je pri jugoslovanskih državah na Balkanu zelo neprijljubljena. Kakor doma, tako hoče tudi tam vse osrečiti le z nemščino. Vsled tega pa tudi nima nobenega upliva pri teh državah in tuje države jim pri-hajajo na pomoč. Če bi nastala vojska z nami, bodo te države poskočile na pomoč in nam se zna slabo goditi. Tako čujemo, da so Angleži vstanovili posebno društvo, ki bo zidalo angleške železnice v Sr-biji. Nadalje bodo usta-novili veliko klavnico za srbsko živino ter z

mesom zalagali svoje vojaštvo po naselbinah. Nameravajo pa tudi zidati čez celi Balkan angleško železnico in tir med Stalac-Čačak-Požega-Užice-Mokragora se bo začel kmalu polagati. Kakor hitro mi napovemo vojsko mali Srbiji, vstala

Nova železnica v Srbiji.

bo tudi velika Angleška ter rekla: Proč roke od Srbije, tam so tudi moje koristi. S svojo nemško neumno politiko si je Avstrija naredila kar dva sovražnika, Srbijo in Angleško. Mi prinašamo sliko tega dela čezbalkanske železnice.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške želodčne kapljice.

Pakraške želodčne kapljice:
Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, bo-
lesti iz želodca, vetrove in čistijo kri, po-
spešujejo prebavo, zganjajo male in velike
gliste, odstranjuje mrzlico in vse druge bo-
lezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo
vse bolezni na jetrah in vranici. Najboljše
sredstvo proti bolezni maternice in madron;
zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski
in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in
naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu št. 101
(Slavonija.)

Denar se pošilja naprej ali s povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleničic** (1 ducat) **5 K,**
24 stekleničic (2 ducata) **8 K 60 v,** **36 stekleničic** (3 ducati) **12 K 40 v.**
Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel.

Se rabi z prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam
v prsih, zamlaklosti, hripavosti v grlu, suhemu betegu, težkemu dihanju, astmi, proti
bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših
prsnih in pljučnih katarih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici** **3 K,**
40 v; **4 originalne steklenice** **5 K 80 v;** **6 originalnih steklenic**
8 K 20 v.

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od
mene pod naslovom: 10-4

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi,
katero izvršujem že čez 25 let,
posrečilo se mi je iznajti najboljšo
sredstvo za rast las, t. j.

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasi
gosti, dolgi in odstranjuje pr-
hljaj (luskinge) na glavi. Cena
(franko na vsako pošto) je: eden
lončič **3 K 60 v,** dva lončka
5 K. Treba, da si vsaka obitelj
naroči. Prosim, da se naroči
samo od mene pod naslovom:
P. Jurišić, lekarnar, Pakrac, Sla-
vonija. Denar se pošlje naprej ali
s poštanim povzetjem. b-4

Svarilo

Doktorja pl.
Trnkóczy-ja,
svetovno znano
redilno varst-
veno sredstvo,
ki je bilo na
razstavah odli-
kovano z naj-
boljšimi pohva-
lami, dobiva se
pristno pod
marko
Mastin
pri vsakem tr-
govcu. Po pošti
se razpošilja
najmanj 5 za-
vitkov za 2 K
70 v. Lekarna
Trnkóczy v
Ljubljani. Po-
narejalci se
sodnijsko kaz-
nujejo. (12-9)

Slovenci in Slovenke!

Kupujte pridno Narodni kolek!

Marijine kapljice.

Te kapljice se rabijo za vse notranje
in zunanje bolezni — to je do sedaj
najbolje hišno zdravilo, ki izvrstno
deluje in pomaga v mnogih boleznih.
Osobito deluje izvrstno proti protinu
(gihtu), reumatizmu, bodanju, tr-
ganju, glavobolu, zobobolu, prso-
bolu, kašlju, prehlajenju, sušici, je-
trni in bubrežni bolezni, želodčni
in črevesni bolezni, napibavanju,
grču, zgagi, proti bljuvanju itd.

Krepi živce in telo, torej neobhodno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Delujejo izvrstno in zanesljivo. — Dobrega in ugodnega okusa
so, tako, da jih vsak rad vzame in tudi otroci.

Cena je franko na vsako pošto:

12 stekleničic (1 tucat) **5 K,** **24 stekleničic** (2 tucata) **8 K 60 K,**
36 stekleničic (3 tucate) **12 K 40 K.**

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu, Pakrac, Slavonija.

*Najlači majhen sem močic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Ker sem Kathreinerjevo kavo pil.*

Pristna samo
v izvornih zavojih
z imenom
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče zr-
nate kave nemešane!

Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava

sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravje.

Otroke
bi bilo samo
še navajati
Kathreinerjevo
kavo.